

Kommittédirektiv

En utökad beslutanderätt
för Konkurrensverket

Dir.
2015:48

Beslut vid regeringssammanträde den 30 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge Konkurrensverket utökad beslutanderätt om sanktioner.

Utredaren ska bl.a.

- analysera förutsättningarna för och behovet av utökad egen beslutanderätt för Konkurrensverket i ärenden som gäller otillåtna samarbeten, missbruk av dominerande ställning och prövningar av företagskoncentrationer,
- undersöka och redovisa handläggningstiden såväl hos Konkurrensverket som i domstol,
- undersöka och kartlägga andra relevanta rättsområden där myndigheter i Sverige har egen beslutanderätt i fråga om sanktioner eller likartade åtgärder, och
- föreslå vilka förändringar som behövs av Konkurrensverkets beslutsfunktion och ledningsform, om utredaren kommer fram till att Konkurrensverket bör få utökad rätt att fatta beslut i någon eller några ytterligare ärendetyper.

Utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar som övervägandena ger anledning till. Uppdraget ska redovisas senast den 12 maj 2016.

Konkurrenslagens bestämmelser

Konkurrenslagen (2008:579) syftar till att undanröja och motverka hinder för en effektiv konkurrens i fråga om produktionen av och handel med varor, tjänster eller andra nyttigheter. Lagen innehåller förbud mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag (2 kap. 1 §) och förbud mot missbruk av dominerande ställning (2 kap. 7 §). Dessutom innehåller konkurrenslagen regler om kontroll av företagskoncentrationer (4 kap.).

Konkurrenslagen är utformad med EU-rätten som förebild. Förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete respektive förbudet mot missbruk av dominerande ställning har sin förebild i artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Av förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (nu artikel 101 och 102 i EUF-fördraget) följer att det för Konkurrensverket och domstolarna finns en skyldighet att tillämpa artikel 101 och 102 i EUF-fördraget om nationell konkurrensrätt tillämpas på avtal och förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna inom EU (artikel 3).

Ett företag som bryter mot något av förbuden i konkurrenslagen eller artiklarna 101 eller 102 i EUF-fördraget kan drabbas av administrativa sanktioner. Konkurrensverket får ålägga ett företag att upphöra med överträdelsen (3 kap. 1 §) och Stockholms tingsrätt kan på talan av verket ålägga företaget att betala konkurrensskadeavgift (3 kap. 5 §). Konkurrensverkets åläggande respektive tingsrättens avgörande får överklagas till Marknadsdomstolen, som är sista instans. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till Marknadsdomstolen.

På området för företagskoncentrationer finns det inga formella krav på konvergens mellan nationell rätt och EU-rätt. I princip ställer EU-rätten inga krav på medlemsstaternas lagstiftning när det gäller prövning av företagskoncentrationer. I praktiken har dock konkurrenslagens regler om företagskoncentrationer anpassats i betydande grad till EU-rätten, även om regelsystemet inte primärt utformats med EU-rätten som förebild.

En företagskoncentration inbegriper företagssammanslagningar (fusioner), förvärv av företag eller del av företag och bildandet av vissa gemensamma företag. Även vissa förändringar i ägarstruktur eller kontrollfunktioner kan utgöra en företagskoncentration. Om företagen i en koncentration har en omsättning som överstiger vissa i konkurrenslagen angivna trösklar, ska koncentrationen anmälas till Konkursverket. Konkursverket ska pröva anmälan och ingripa mot företagskoncentrationer som riskerar att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens. Om Konkursverket finner att en företagskoncentration inte är konkurrens-hämmande på nu angivet sätt, lämnas den utan åtgärd. Om koncentrationen riskerar att vara påtagligt konkurrenshämmande, ska Konkursverket ingripa genom att väcka talan om förbud eller åläggande mot koncentrationen vid Stockholms tingsrätt. Tingsrättens avgörande får överklagas till Marknadsdomstolen, som är sista instans. Prövningstillstånd krävs.

Handläggningen av konkurrenslagsärenden

Allmänt

Konkursverket är den myndighet som har det generella tillsynsansvaret inom konkurrensområdet och som prövar frågor enligt konkurrenslagen och artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Verket är ett enrådighetsverk, dvs. beslut fattas av generaldirektören.

Liksom för andra myndigheter styrs handläggningen av ärenden vid Konkursverket av myndighetsförordningen (2007:515) och förvaltningslagen (1986:223). Om specialbestämmelser avviker från innehållet i dessa bestämmelser så gäller de, t.ex. reglerna i konkurrenslagen.

Konkursrättens förfaranderegler bygger på svensk processtradition. EU-rätten har dock i viss utsträckning fungerat som förebild även i fråga om konkurrenslagens förfaranderegler. Viktigast har förordning (EG) nr 1/2003 och dess föregångare förordning nr 17/62 varit. Förordning (EG) nr 1/2003 innefattar dock inte någon harmonisering av nationell processrätt, och den vägledning som EU-rätten kan ge rör i första hand

tolkningen av de materiella bestämmelserna. När det gäller frågor som rör förfaranden har avgöranden från EU:s domstolar och kommissionen därför inte samma betydelse, utan vägledning får hämtas i svenska förarbeten, praxis och doktrin.

Otillåtna samarbeten och missbruk av dominerande ställning

Konkurrensverket har haft beslutanderätt när det gäller bl.a. ålägganden sedan 1993. Av förarbetena till 1993 års konkurrenslag (prop. 1992/93:56 s. 36 f.) framgår att det framför allt var intresset av snabbhet och effektivitet i förfarandet som ansågs tala för att Konkurrensverket fick möjlighet att fatta denna typ av beslut. Beslut om ålägganden överklagas sedan den 1 juli 1998 direkt till Marknadsdomstolen.

Även den nuvarande ordningen att mål om konkurrensskadeavgift prövas av Stockholms tingsrätt i första instans har gällt sedan 1993 och någon annan ordning övervägdes inte i propositionen till lagen.

Företagskoncentrationer

Ordningen att Konkurrensverket ska väcka talan om förbud eller åläggande mot en koncentration som riskerar att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens vid Stockholms tingsrätt har också gällt sedan 1993. Genom åren har ett antal ändringar genomförts i lagstiftningen i syfte att uppnå effektiviseringar i handläggningen och effektivare konkurrens till nytta för samhällsekonomin och konsumenterna. Detta har bl.a. gällt anpassningar till EU-rätten.

Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 augusti 2014 infördes vissa åtgärder för att ytterligare förbättra effektiviteten vid handläggning av koncentrationsärenden (prop. 2013/14: 135, bet. 2013/14:NU25, rskr. 2013/14:271).

Tidigare utredningar om förändringar av domstolsstruktur och beslutanderätt för Konkurrensverket

Frågan om effektivisering av handläggningen av marknadsrelaterad lagstiftning har under senare år varit uppe till diskussion och analys i olika sammanhang och från lite olika utgångspunkter.

Effektivisering av handläggningen av den konkurrensrättsliga lagtillämpningen har tagits upp i några rapporter från Konkurrensverket, t.ex. Konkurrensen i Sverige under 90-talet – problem och förslag (Konkurrensverkets rapportserie 2000:1), med inriktningen att instansordningen för var verket skulle föra talan om konkurrensskadeavgift borde ändras från tingsrätt till Marknadsdomstolen. I rapporten Åtgärder för bättre konkurrens – förslag (Konkurrensverkets rapportserie 2009:4, s. 242) återkom Konkurrensverket i frågan med inriktningen att den marknadsrelaterade lagstiftningen skulle effektiviseras om den inte delades upp mellan prövning i olika domstolsslag, allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol och specialdomstol. Konkurrensverket anförde då att det fanns skäl att koncentrera handläggningen av den marknadsrelaterade lagstiftningen till att avdömas i ett och samma domstolsslag, allmän förvaltningsdomstol eller allmän domstol.

I rapporten Åtgärder för bättre konkurrens – förslag (s. 244) tog verket även upp frågan om att förutsättningslöst överväga om verket skulle kunna få fatta beslut om konkurrensskadeavgift i enskilda ärenden. Denna fråga upprepades av Konkurrensverket i remissyttrandet (dnr N2013/1012/MK) över betänkandet Effektivare konkurrenstillsyn (SOU 2013:16) och i rapporten Konkurrensen i Sverige 2013 (Konkurrensverkets rapportserie 2013:10).

I betänkandet En ny konkurrenslag (SOU 2006:99) redovisades en grundlig analys av om det fanns skäl för att föreslå att Konkurrensverket skulle få en generell behörighet att fatta beslut om konkurrensskadeavgift. Den sammanfattande bedömning som gjordes var att det inte fanns tillräckliga skäl för att föreslå att Konkurrensverket skulle få en sådan generell behörighet att fatta det första rättsligt bindande beslutet om konkur-

rensskadeavgift. Däremot föreslog utredningen att verket borde få besluta om konkurrensskadeavgift i ärenden som inte är tvistiga. Utredningens förslag genomfördes 2008 (prop. 2007/08:135, bet. 2007/08:NU14, rskr. 2007/08:237).

Utredningen bedömde att en ordning där verket fattar beslut om konkurrensskadeavgift förutsatte att besluten fattades av ett råd eller ett liknande organ som var separerat från myndighetens utredande verksamhet, och att en naturlig följd av detta var att förfarandet vid verket skulle ta längre tid.

I Målutredningens betänkande Mål och medel – särskilda åtgärder för vissa måltyper i domstol (SOU 2010:44) konstaterades att de marknadsrättsliga (inklusive de konkurrensrättsliga) och immaterialrättsliga målen tillhör de mest omfattande och komplicerade som handläggs i domstol. Målen ansågs ha tydliga rättsliga och principiella samband samtidigt som domstolsprövningen av dem är uppdelad mellan allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol och specialdomstol. Enligt Målutredningens uppfattning ökar en prövning i olika domstolsslag och olika prejudikatinstanter risken för oenhetlig praxis, samtidigt som en fördelning av mål som har ett gemensamt upphov på olika domstolsslag och instansordningar försämrar möjligheterna att bygga upp och upprätthålla specialistkompetens på de aktuella rättsområdena. Målutredningens bedömning var att en mer samlad domstolsprövning av de aktuella målen i ett domstolsslag skulle förbättra förutsättningarna för en god prejudikatbildning och ge upphov till mer bärkraftig verksamhet. Ställningstagandet utmynnade dock i att frågeställningarna behöver belysas närmare innan det är möjligt att mer i detalj ange hur en eventuell ny ordning för domstolsprövningen av de immaterialrättsliga och marknadsrättsliga målen ska utformas.

I promemorian Patent- och marknadsdomstol (Ds 2014:2) gjordes kompletterande överväganden till det som anfördes i Målutredningens betänkande om hur en ny ordning för domstolsprövning av de immaterialrättsliga, marknadsrättsliga och konkurrensrättsliga målen och ärendena bör vara utformad. I promemorian bedömdes att en enhetlig och koncentrerad domstolsprövning på de aktuella rättsområdena är nödvändig. Det föreslogs att domstolsprövningen av de immaterial-, marknads-

och konkurrensrättsliga målen och ärendena skulle samlas i en särskild domstol i första och andra instans inom ramen för de allmänna domstolarna (Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen). I processuellt hänseende föreslogs flera åtgärder i syfte att säkerställa en effektiv handläggning. Målsättningen med den föreslagna reformen var att skapa en domstolsprövning som motsvarar högt ställda krav på effektivitet och kvalitet.

Promemorian tog även upp frågan om Konkurrensverket borde ges beslutanderätt i fler mål- och ärendetyper. Det konstaterades att som utgångspunkt ska domstolarnas verksamhet i möjligaste mån fokusera på dömande uppgifter och att en renodling av domstolarnas uppgifter förbättrar förutsättningarna för att bedriva den rättskipande verksamheten på ett mer effektivt sätt och med hög kvalitet. Om ärenden inte är av sådan karaktär att en domstolsprövning är nödvändig, bör utgångspunkten vara att de flyttas från domstol till förvaltningsmyndighet (se t.ex. prop. 2010/11:119 s. 27). Ärendena kommer i dessa fall att kunna prövas av domstol efter överklagande. Det påpekades vidare att en förutsättning för att kunna flytta prövningen av frågor från domstol som första instans är att det finns en förvaltningsmyndighet som har tillräcklig kompetens för att kunna hantera frågorna.

Konkurrensverket är tillsynsmyndighet för stora delar av konkurrenslagstiftningen i Sverige. Verket ska bedriva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt och har byggt upp en kompetens och organisation för att på ett kvalificerat sätt utföra tillsynen av att reglerna följs på marknaderna. Ett skäl för att på nytt överväga Konkurrensverkets möjligheter att besluta om t.ex. sanktioner vid överträdelser är att detta bättre skulle överensstämma med den ordning som gäller i flera andra medlemsstater inom EU, där konkurrensmyndigheterna har egen beslutanderätt i frågor om t.ex. sanktionsavgift och förbud mot företagskoncentrationer. Samtidigt uttalas att frågan om i vilken utsträckning Konkurrensverket kan ges möjlighet att i ytterligare fall meddela beslut på konkurrensrättens område inte är oproblematisk och det finns, som tidigare utredningar pekat på, flera vik-

tiga aspekter att väga in vid en sådan bedömning – inte minst rättssäkerhetsaspekter.

Utredningsbehovet – betydelsen av effektiva och ändamålsenliga verktyg för lagtillämpningen

Syftet

Syftet med utredningen är att analysera förutsättningarna för och behovet och lämpligheten av att ge utökad beslutanderätt till Konkurrensverket. Utgångspunkten är att ytterligare effektivisera handläggningsprocessen i konkurrenslagsärenden och även skapa större överensstämmelse mellan de nationella lagregler som finns i dag och de befogenheter som EU-kommissionen har för att sanktionera överträdelser av de konkurrensrättsliga reglerna.

Vikten av väl fungerande konkurrens

Väl fungerande konkurrens är en av hörnstenarna i marknads ekonomin. Utan den drivkraft som konkurrensen innebär ökar risken att företag inte utvecklas. Moderna och tydliga konkurrensregler är en förutsättning för att undanröja hinder för en väl fungerande konkurrens och för att skapa väl fungerande marknader. Det innebär att Konkurrensverkets instrument och befogenheter i tillsynsutövningen ska vara behovsanpassade och uppdaterade så att tillsynen kan bedrivas snabbt, rättssäkert och effektivt. Något som i flera tidigare utredningar har tillmätts en central betydelse är kraven på rättssäkerhet och garantier för att det finns en förvaltningsmyndighet i första instans som har tillräcklig kompetens för att hantera frågorna av central betydelse.

Med hänsyn till konkurrensfrågornas betydelse och den komplexa problematik som ofta ryms i dessa ärenden är det av central betydelse att en utökad beslutsrätt säkerställer rättssäkerheten och att kvaliteten i beslutsfattandet förblir mycket hög.

Mot bakgrund av bl.a. erfarenheter av tillämpningen av konkurrenslagen, harmoniseringen inom EU och en ökad gränsöverskridande företagsverksamhet finns ett behov av översyn av Konkurrensverkets beslutsbefogenheter. Detta gäller inte minst på grund av företagets befogade intresse av snabba och effektiva men självklart också rättssäkra processer. Därför bör frågan om utökad möjlighet för Konkurrensverket att kunna meddela beslut i första instans i fler ärendetyper utredas.

Tidigare överväganden

I samband med översynen av den äldre konkurrenslagen, vilken resulterade i att en helt ny konkurrenslag infördes den 1 november 2008 (prop. 2007/08:135), genomfördes ett antal åtgärder för att effektivisera och därmed påskynda handläggningsprocessen bl.a. i fråga om förbudsbestämmelserna. Bland annat infördes en utökad beslutanderätt för Konkurrensverket i de fall där det kunde bli aktuellt att utfärda ett avgiftsföreläggande. Vidare infördes en möjlighet för Konkurrensverket att förena beslut om att godta frivilliga åtaganden med vite. Möjligheten gäller frivilliga åtaganden i ärenden om att ett företag eventuellt kan ha överträtt någon av förbudsbestämmelserna i konkurrenslagen eller EUF-fördraget. En annan åtgärd var att det infördes krav på prövningstillstånd i Marknadsdomstolen för samtliga avgöranden i konkurrensärenden och konkurrensmål som meddelats av Stockholms tingsrätt. Inom ramen för det lagstiftningsarbetet fann regeringen dock inte tillräckliga skäl för att ge Konkurrensverket en generell behörighet att fatta det första rättsligt bindande beslutet om konkurrensskadeavgift. Regeringen fann då inte heller i övrigt skäl att genomföra några genomgripande förändringar i det processuella regelverket för handläggningen av mål och ärenden på konkurrensrättslig grund.

I vilken utsträckning som det är lämpligt att låta förvaltningsmyndigheter pröva frågor om t.ex. sanktionsavgifter diskuteras utförligt i betänkandet Marknadsmisbruk II (SOU 2014:46 s. 325 f.). I sammanhanget hänvisas till riktlinjer som regeringen utfärdat (skr. 2009/10:79, bet. 2009/10:FiU12, rskr.

2009/10:210) för när sanktionsavgifter bör användas och hur de bör utformas för att tillgodose effektivitets- och rättssäkerhetskrav. I riktlinjerna anges bl.a. att det i vissa fall är lämpligt att överlämna prövningen i fråga om avgiftsskyldighet till de allmänna domstolarna, främst när avgiftsskyldigheten görs beroende av om överträdelsen skett av uppsåt eller oaktsamhet och när reglerna är utformade på sådant sätt att det finns utrymme för betydande skönsmässiga bedömningar. Det anförs vidare att bestämmelserna om beräkning av avgiftsbelopp bör konstrueras så att de utgår från ett mätbart moment i den aktuella överträdelsen, en parameter, som gör det möjligt att förutse och fastställa hur stor avgiften ska bli i det särskilda fallet. Klara riktlinjer för hur avgifterna beräknas, anförs som en omständighet som kan bidra till förtroendet för beslutsfattandet.

I betänkandet om marknadsmissbruk påpekas att varken rådande rättssäkerhetskrav eller redovisade uttalanden i tidigare lagstiftningsärenden kan anses innebära något absolut eller principiellt hinder mot att en förvaltningsmyndighet fattar beslut i sanktionsärenden som är att jämföra med en brottsanklagelse, eller om det i prövningen ingår ställningstagande till subjektiva rekvisit. Avgörande för hanteringen av och beslutsordningen för sådana ärenden är i stället en avvägning mellan, å ena sidan, lämplighet och, å andra sidan, effektivitet i form av ett enklare och snabbare beslutsförfarande.

En aspekt som enligt betänkandet bör vägas in i lämplighetsbedömningen är om det kan finnas en risk, verklig eller upplevd, för konflikter mellan en förvaltningsmyndighets olika uppgifter. För förtroendet för processen är det därför viktigt att det tydligt framgår att den utredande verksamheten och beslutsfattandet inte sammanblandas, och att det för alla också står klart att så inte sker. Som utredningen också påpekar kan kompetens och sakkunskap inom ett specialområde påverka bedömningen av om det är lämpligt att låta en förvaltningsmyndighet fatta det första rättsligt bindande beslutet.

Internationella förhållanden

De nordiska konkurrensmyndigheterna har i den gemensamma rapporten – En vision för konkurrenspolitiken – Med blicken mot 2020 – (1/2014, se även Konkurrensen i Sverige 2013, Konkurrensverkets rapportserie 2013:10) behandlat frågeställningar relaterade till konkurrens och konkurrenspolitik. I rapporten poängteras betydelsen av att i en alltmer globaliserad värld utveckla konkurrenskraft genom ökad produktivitet och utveckling av nya produkter och tjänster. En slutsats som dras efter en genomgång av de utredningsbefogenheter som finns i de olika nordiska länderna är att det finns stort utrymme för att stärka konkurrensmyndigheternas legala befogenheter för att göra konkurrenspolitiken mer effektiv i framtiden.

Det konstateras i rapporten att de nordiska konkurrensmyndigheterna förefaller ha mindre effektiva rättsliga befogenheter än EU-kommissionen med avseende på karteller och missbruksärenden samt vid företagskoncentrationsprövningar.

Också EU:s medlemsländer har inom European Competition Network (ECN) tagit fram rekommendationer som uttrycker konkurrensmyndigheternas gemensamma syn på vilka minimibefogenheter de nationella konkurrensmyndigheterna bör ha tillgång till för att kunna säkerställa en effektiv tillsyn av EU:s konkurrensregler.

I kommissionens rapport Ten Years of Antitrust Enforcement under Regulation 1/2003 (SWD 2014 230/2 – Achievements and Future Perspectives), görs en ländergenomgång och utvärdering av medlemsstaternas verktyg bl.a. när det gäller de sanktioner som varje nationell myndighet har att tillgå. I den del av rapporten som benämns Commission Staff Working Document – Enhancing competition enforcement by the Member States' competition authorities: institutional and procedural issues (s. 18) räknas ett antal områden upp där en nationell myndighet måste ha beslutsbefogenheter. Som ett exempel anges förbudsbeslut. Vidare påpekas behovet av tillräckligt avskräckande böter eller avgifter.

De områden som en utökad beslutanderätt för Konkurrensverket aktualiserats inom är av olika karaktär, vilket måste beaktas i utredningsarbetet.

Uppdraget

En särskild utredare ska

- analysera förutsättningarna för, behovet och lämpligheten av att ge utökad beslutanderätt för Konkurrensverket när det gäller att fatta beslut om sanktioner för överträdelser av förbuden mot konkurrensbegränsande samarbeten och missbruk av dominerande ställning samt förbud mot eller ålägganden i fråga om företagskoncentrationer,
- göra en inventering och analys i relevanta delar av handläggningstiden hos Konkurrensverket för de ärenden som under de senaste sex åren lett till stämningsansökningar med efterföljande domstolsprövning samt lämna en redogörelse för handläggningstiden i domstol av de ärenden som har inletts av Konkurrensverket under samma tidsperiod,
- lämna en schematisk översikt över Konkurrensverkets handläggningsrutiner och beslutsrutiner för respektive ärendetyp som verket handlägger i dag enligt konkurrenslagen och artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget,
- undersöka och kartlägga andra relevanta rättsområden där förvaltningsmyndigheter i Sverige har en motsvarande beslutanderätt med tillhörande redogörelse för handläggnings- och beslutsrutiner samt analysera vilka för- och nackdelar som finns med respektive ordning och hur dessa kan appliceras på en eventuellt utökad beslutanderätt för Konkurrensverket,
- redovisa hur beslutsfattandet är organiserat i likartade frågeställningar i de nordiska länderna och i tillämpliga fall inom EU samt redovisa eventuella pågående förändringsarbeten som berör dessa frågor, och

- föreslå vilka förändringar som behövs av Konkurrensverkets beslutsfunktion och ledningsform, om utredaren kommer fram till att Konkurrensverket bör få utökad rätt att fatta beslut i någon eller några ytterligare ärendetyper.

Utredaren ska beakta de olika krav och förutsättningar som finns för prövning av varje ärendetyp.

I uppdraget ingår att lämna konkreta förslag för respektive ärendetyp och bedöma om och i så fall på vilket sätt som en förändring i beslutsnivån medför effektivisering av den sammanlagda beslutsprocessen. Utredaren ska således anlägga ett helhetsperspektiv i arbetet med att föreslå förändringar i beslutsprocessen. Om utredaren i någon del bedömer att det finns förutsättningar för en förändrad beslutsordning, ska utredaren föreslå vilka förändringar av beslutsfunktion och ledningsform för verket som behöver vidtas. Förslagen kan avse dels förändringar regeringen bör besluta om, dels sådan förändring som lämpligen kan ske genom beslut av myndighetsledningen.

I uppdraget ingår även att bedöma hur eventuella förslag till förändringar när det gäller utökad beslutanderätt kan förbättra förutsättningarna för väl fungerande konkurrens och höja effektiviteten i lagtillämpningsprocessen utan att kraven på rättssäkerhet eftersätts. I sammanhanget ska de krav som ställs i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna tillgodoses.

Utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar som övervägandena ger anledning till.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska särskilt uppmärksamma ekonomiska konsekvenser för staten, kommuner, företag, myndigheter och enskilda samt bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna. Frågan om resursbehovet för berörda myndigheter ska belysas. Vid eventuella statsfinansiella effekter ska utredaren föreslå finansiering inom berörda utgiftsområden. Utredaren ska vidare redovisa personella konsekvenser av sina förslag.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med berörda myndigheter, såsom Konkurrensverket, och berörda domstolar och med representanter för näringslivet.

Uppdraget ska redovisas senast den 12 maj 2016.

(Näringsdepartementet)